

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

YVES BOT

της 15ης Φεβρουαρίου 2007¹

1. Η εξεταζόμενη εν προκειμένω αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά ανακύπτον για πρώτη φορά ζήτημα ερμηνείας του άρθρου 5, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου², το οποίο καθιερώνει κανόνες ειδικών δικαιοδοσιών για τις διαφορές εκ συμβάσεως, οι οποίοι κανόνες εισάγουν παρεκκλίσεις από την γενική δικαιοδοσία του δικαστηρίου της κατοικίας του εναγομένου.

2. Η διάταξη αυτή ορίζει, υπό το στοιχείο β', ότι, εφόσον η διαφορά αφορά σύμβαση για διεθνή πώληση εμπορευμάτων, ο ενάγων δύναται να εναγάγει τον εναγόμενο ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου, δυνάμει της συμβάσεως, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων.

3. Στην προκειμένη περίπτωση, το ζήτημα που τίθεται είναι αν η εν λόγω διάταξη είναι εφαρμοστέα και, αν ναι, με ποιο τρόπο, όταν η αγωγή αφορά εμπορεύματα τα οποία παραδόθηκαν σε διάφορους τόπους στο έδαφος του ιδίου κράτους μέλους.

4. Η θέση που προτίθεται να υποστηρίξω είναι ότι το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 εφαρμόζεται στην περίπτωση παραδόσεως σε πλείονες τόπους, υπό τον όρο ότι όλοι οι τόποι αυτοί βρίσκονται στο έδαφος ενός και μόνο κράτους μέλους. Θα υποστηρίξω επίσης ότι, όταν η αγωγή αφορά αδιακρίτως όλες τις παραδόσεις, το αν ο ενάγων μπορεί να εναγάγει τον εναγόμενο ενώπιον του δικαστηρίου οποιουδήποτε από τους τόπους παραδόσεως ή αν, αντίθετα, πρέπει να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου ενός ειδικά από τους εν λόγω τόπους παραδόσεως αποτελεί ζήτημα εθνικού δικαίου και ότι, αν το εθνικό δίκαιο δεν περιέχει σχετικό κανόνα, ο ενάγων δύναται να εναγάγει τον εναγόμενο ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του.

I — Το νομικό πλαίσιο

5. Ο κανονισμός 44/2001 εκδόθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τις διατάξεις του τίτλου IV της Συνθήκης ΕΚ, κατά τις οποίες η Κοινότητα πρέπει να

¹ — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

² — Κανονισμός της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

θεσπίζει τα αναγκαία για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.

6. Ο κανονισμός σκοπό έχει να αντικαταστήσει τη Σύμβαση των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις³, στο σύνολο των κρατών μελών⁴. Ο κανονισμός 44/2001 τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2002. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται μόνο στις αγωγές που ασκούνται καθώς και στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται μετά την έναρξη ισχύος του⁵.

7. Πηγή εμπνεύσεως για τη σύνταξη του κανονισμού αποτέλεσε σε μεγάλο βαθμό η Σύμβαση των Βρυξελλών, σε σχέση με την οποία ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να διασφαλίσει πραγματική συνέχεια⁶. Υιοθετεί το σύστημα των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που θεσπίζει η εν λόγω Σύμβαση, το οποίο βασίζεται στην αρχή της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του εναγομένου, στην οποία προστίθενται κανόνες αποκλειστικής ή συντρέχουσας ειδικής δικαιοδοσίας.

8. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 ορίζεται ότι:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους»

9. Στο άρθρο 5 του κανονισμού 44/2001 ορίζονται τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

3 — (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7). Η Σύμβαση τροποποιήθηκε με τη Σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978, για την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 24), με τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982, για την προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 388, σ. 1), με τη Σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989, για την προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 285, σ. 1), και με τη Σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996, για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας (ΕΕ 1997, C 15, σ. 1). Η κωδικοποιημένη μορφή της Σύμβασης, όπως τροποποιήθηκε με τις τέσσερις αυτές Συμβάσεις προσχώρησης, δημοσιεύθηκε στο τεύχος ΕΕ 1998, C 27, σ. Ι (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών).

4 — Τρία κράτη μέλη, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, η Ιρλανδία και το Βασίλειο της Δανίας, δεν συμμετέχουν κατ' αρχήν στα μέτρα που θεσπίστηκαν δυνάμει του Τίτλου IV της Συνθήκης ΕΚ. Ωστόσο, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δέχθηκαν να συμμετάσχουν στην έκδοση και στην εφαρμογή του κανονισμού 44/2001 (βλ. εικοστή αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού). Η Δανία δέχθηκε επίσης να εφαρμόσει τον κανονισμό 44/2001, βάσει συμφωνίας της 19ης Οκτωβρίου 2005, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 2005/790/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Κοινότητας, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Βασιλείου της Δανίας, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 299, σ. 61). Σύμφωνα με το άρθρο 68 του κανονισμού 44/2001, η Σύμβαση των Βρυξελλών εξακολουθεί να εφαρμόζεται στα τμήματα εκείνα εδάφους των κρατών μελών τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 299 της εν λόγω Συνθήκης. Τέλος, ο κανονισμός 44/2001 ισχύει από 1ης Μαΐου 2004 στα δέκα νέα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5 — Άρθρο 66 του κανονισμού.

6 — Δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001.

- 1) α) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή·

- β) για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας διάταξης και εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, ο τόπος εκπλήρωσης της επίδικης παροχής είναι:

— εφόσον πρόκειται για πώληση εμπορευμάτων, ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων,

— εφόσον πρόκειται για παροχή υπηρεσιών, ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παροχή των υπηρεσιών.

- γ) το στοιχείο α' εφαρμόζεται, εφόσον δεν εφαρμόζεται το στοιχείο β'.

II — Η διαφορά ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου

10. Η κυρία δίκη αφορά τη διαφορά μεταξύ της εταιρείας Color Drack GmbH⁷, με έδρα το Schwarzach της Αυστρίας, και της εταιρείας LEXX International Vertriebs GmbH⁸, με έδρα τη Νυρεμβέργη της Γερμανίας.

11. Η Color Drack αγόρασε από την LEXX International Vertriebs γυαλιά ηλίου, το τίμημα των οποίων κατέβαλε εξ ολοκλήρου η ίδια, αλλά τα οποία η πωλήτρια παρέδωσε σύμφωνα με τις οδηγίες της αγοράστριας στους πελάτες της τελευταίας που βρίσκονται σε διάφορα μέρη στην Αυστρία.

12. Η Color Drack επέστρεψε στη συνέχεια στην LEXX International Vertriebs τα μη πωληθέντα εμπορεύματα και της ζήτησε να της επιστρέψει το ποσό των 9 291,56 ευρώ, μετά από αφαίρεση των τόκων και των εξόδων. Το ποσό αυτό δεν κατεβλήθη και, ως εκ τούτου, η Color Drack άσκησε, στις 10 Μαΐου 2004, αγωγή κατά της LEXX International Vertriebs ενώπιον του Bezirksgericht St Johann im Pongau (Αυστρία), στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το Schwarzach, όπου έχει την έδρα της η ενάγουσα.

13. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε εαυτό κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση της

[...]

7 — Στο εξής: Color Drack.

8 — Στο εξής: LEXX International Vertriebs.

αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001. Εκτίμησε ότι ο τόπος εκπληρώσεως της παροχής που συνίσταται στην ανάληψη των μη πωληθέντων εμπορευμάτων ήταν ο τόπος όπου είναι εγκατεστημένη η Color Drack. Το εν λόγω δικαστήριο έκανε δεκτή την αγωγή και επί της ουσίας.

14. Το Landesgericht Salzburg (Αυστρία), ενώπιον του οποίου άσκησε έφεση η LEXX International Vertriebs, εξαφάνισε την εν λόγω απόφαση λόγω ελλείψεως κατά τόπον αρμοδιότητας του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου.

15. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 καθιερώνει ένα και μόνο τόπο εκπληρώσεως, στον οποίο, λόγω του συνδέσμου του με τη διαφορά, πρέπει να ασκηθούν όλες οι αξιώσεις που πηγάζουν από τη σύμβαση πώλησεως, συμπεριλαμβανομένης της αξιώσεως για απόδοση του τιμήματος μετά την επιστροφή των εμπορευμάτων. Κατά το δικαστήριο αυτό, ο αυτοτελής καθορισμός, δυνάμει της εν λόγω διατάξεως, του τόπου εκπληρώσεως δεν είναι δυνατός στην περίπτωση που τα εμπορεύματα έχουν παραδοθεί σε διάφορους πελάτες ευρισκόμενους σε διαφορετικούς τόπους εντός του εδάφους της Αυστρίας.

16. Το Landesgericht Salzburg κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, καθόσον δεν μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, θα πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο α', του αυτού κανονισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο γ'. Σύμφωνα με τις

διατάξεις αυτές, η Color Drack θα έπρεπε να είχε ασκήσει την αγωγή της για επιστροφή του τιμήματος των εμπορευμάτων ενώπιον του δικαστηρίου της Νυρεμβέργης, δικαστηρίου του τόπου όπου πρέπει να εκπληρωθεί η υποχρέωση από την οποία απορρέει η επίδικη αξίωση.

17. Το Oberster Gerichtshof (Αυστρία), ενώπιον του οποίου άσκησε αναίρεση η Color Drack, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', το κανονισμού 44/2001.

18. Στη διάταξή του περί παραπομπής, αναφέρει ότι αντιλαμβάνεται τη διάταξη του άρθρου με τον ακόλουθο τρόπο: Κατ' αρχάς, καθόσον καθιερώνει ειδική δικαιοδοσία, η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά. Κατόπιν, σε αντίθεση με το άρθρο 5, παράγραφος 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 περιέχει ενιαία νομοθετική ρύθμιση του τόπου εκπληρώσεως, ο οποίος αποτελεί μοναδικό συνδυαστικό στοιχείο για όλες τις αξιώσεις που απορρέουν από σύμβαση πώλησεως ή σύμβαση παροχής υπηρεσιών. Τέλος, το αποφασιστικό κριτήριο για τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας είναι ο τόπος όπου εκπληρώθηκε πράγματι η παροχή.

19. Κατά το Oberster Gerichtshof, η διεθνής δικαιοδοσία και κατά τόπον αρμοδιότητα

του δικαστηρίου στο οποίο υπέβαλε τη διαφορά σε πρώτο βαθμό η Color Drack δεν θα μπορούσε να αμφισβητηθεί αν όλα τα εμπορεύματα είχαν παραδοθεί στην εν λόγω εταιρεία στο Schwarzach. Διερωτάται, ωστόσο, αν μπορεί να γίνει δεκτή η ύπαρξη της εν λόγω τοπικής αρμοδιότητας και διεθνούς δικαιοδοσίας λαμβανομένου υπόψη ότι τα εμπορεύματα δεν παραδόθηκαν μόνο στην περιφέρεια του εν λόγω δικαστηρίου, αλλά σε διαφόρους τόπους εντός του κράτους μέλους του αγοραστή.

20. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', [του κανονισμού ΕΚ 44/2001] την έννοια ότι ο πωλητής εμπορευμάτων, ο οποίος έχει την έδρα του στο έδαφος κράτους μέλους και παραδίδει τα εμπορεύματα στον αγοραστή, ο οποίος έχει την έδρα του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, όπως συμφωνήθηκε, σε διαφορετικούς τόπους αυτού του άλλου κράτους μέλους, μπορεί να εναχθεί από τον αγοραστή, όσον αφορά συμβατική αξίωση που αφορά όλες τις (επιμέρους) παραδόσεις —ενδεχομένως κατόπιν επιλογής του ενάγοντος— ενώπιον του δικαστηρίου ενός εξ αυτών των τόπων (εκπληρώσεως της συμβάσεως);»

III — Ανάλυση

21. Το Oberster Gerichtshof υπενθύμισε στη διάταξή του περί παραπομπής ότι οι

αποφάσεις του δεν υπόκεινται σε περαιτέρω δικαστικό έλεγχο στα πλαίσια του εθνικού δικαίου. Συνεπώς, είναι αρμόδιο, σύμφωνα με το άρθρο 68 της Συνθήκης ΕΚ, να υποβάλει στο Δικαστήριο ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία διατάξεως του κανονισμού 44/2001.

22. Δεν αμφισβητείται περαιτέρω ότι ο κανονισμός 44/2001 εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση, αφού η σύμβαση στην οποία θεμελιώνει την αγωγή της η Color Drack είναι σύμβαση πώλησεως εμπορευμάτων και η αγωγή για καταβολή της οφειλής ασκήθηκε μετά την 1η Μαρτίου 2002.

23. Με το προδικαστικό του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο θέτει δύο ζητήματα. Συγκεκριμένα, ερωτά, πρώτον, αν το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 εφαρμόζεται στην περίπτωση που τα εμπορεύματα, κατά τα συμφωνηθέντα μεταξύ των συμβαλλομένων, παραδόθηκαν σε διαφορετικούς τόπους ευρισκόμενους στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους.

24. Δεύτερον, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, στην περίπτωση που η αγωγή αφορά το σύνολο των παραδόσεων, ο ενάγων δύναται να εναγάγει τον εναγόμενο ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του.

25. Στη συνέχεια θα εξετάσω διαδοχικώς καθένα από τα ζητήματα αυτά.

εφαρμόζεται οσάκις δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του στοιχείου β' της ίδιας διατάξεως.

A — Επί της εφαρμογής του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως ευρισκομένων εντός ενός μόνο κράτους μέλους

26. Η LEXX International Vertriebs, καθώς και η Γερμανική και η Ιταλική Κυβέρνηση, υποστηρίζουν ότι το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε περίπτωση υπάρξεως πλειόνων τόπων παραδόσεως.

27. Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, η εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως στην περίπτωση αυτή αντίκειται στο γράμμα της, αφού γίνεται λόγος για έναν μόνο τόπο παραδόσεως⁹. Αναφέρει ότι μια τέτοια λύση θα αντέκειτο, επίσης, στην οικονομία του κανονισμού. Επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η επίμαχη διάταξη, ως κανόνας που καθιερώνει ειδική δικαιοδοσία, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά. Επικαλείται, επίσης, το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού, κατά το οποίο το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού

28. Περαιτέρω, η Γερμανική Κυβέρνηση, υποστηριζόμενη από την Ιταλική Κυβέρνηση, αναφέρεται και στον σκοπό του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001. Επισημαίνει ότι η διάταξη αυτή σκοπό έχει να επιτρέψει στα μέρη που συνάπτουν μία σύμβαση να ορίσουν το δικαστήριο που θα είναι αρμόδιο να δικάσει αγωγές που ενδεχομένως θα ασκηθούν σε σχέση με την εν λόγω σύμβαση αλλά και να αποτρέψει το ενδεχόμενο υπάρξεως πλειόνων αρμοδίων δικαστηρίων. Ισχυρίζεται ότι η διάταξη αυτή ρυθμίζει όχι μόνο τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων ενός κράτους μέλους αλλά και την κατά τόπο αρμοδιότητα των δικαστηρίων αυτών.

29. Οι Κυβερνήσεις της Γερμανίας και της Ιταλίας τονίζουν ότι, σε περίπτωση παραδόσεων σε διαφόρους τόπους, δεν είναι δυνατό να οριστεί ένας μόνο τόπος ως τόπος εκπληρώσεως με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 και ότι το να παρέχεται στον ενάγοντα η ευχέρεια να ασκήσει την αγωγή του σε έναν από τους τόπους παραδόσεως ή σε καθέναν από τους τόπους αυτούς αντίκειται στον σκοπό της εν λόγω διατάξεως.

30. Η Ιταλική Κυβέρνηση υπενθυμίζει, εξάλλου, ότι η δυνατότητα επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 θεσπίστηκε για λόγους

9 — Η Γερμανική Κυβέρνηση παραπέμπει σχετικώς στο γερμανικό κείμενο («der Ort in einem Mitgliedstaat»), στο αγγλικό κείμενο («the place in a Member State») και στο γαλλικό κείμενο («le lieu d'un État membre»).

ορθής απονομής της δικαιοσύνης. Όμως, κατά τη γνώμη της, σε περίπτωση πλειόνων τρόπων εκπληρώσεως της συμβατικής υποχρεώσεως, δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί ο τόπος όπου υφίσταται ο στενότερος σύνδεσμος μεταξύ της διαφοράς και του αρμόδιου δικαστηρίου.

κανονισμού 44/2001, καθώς και στους σκοπούς που επιδιώκει ο εν λόγω κανονισμός, θεωρούμενους υπό το φως του συστήματος κατ' επιλογήν δικαιοδοσίας επί διαφορών εκ συμβάσεως, το οποίο καθιερώνει η Σύμβαση των Βρυξελλών, αλλά λαμβάνοντας υπόψη και τα μειονεκτήματά του.

31. Τέλος, η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ανάλυσή της συνάδει με την άποψη που υιοθέτησε το Δικαστήριο στην απόφαση *Besix*¹⁰, όπου δέχθηκε ότι ο κανόνας περί δυνατότητας επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου προκειμένου για διαφορές εκ συμβάσεως, όπως προβλέπει το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, δεν ίσχυε στην περίπτωση αγωγής αφορώσας υποχρέωση παραλείψεως, αφού η υποχρέωση αυτή δεν υπόκειται σε κανένα γεωγραφικό περιορισμό.

34. Προτού προχωρήσω στην παράθεση της απόψεώς μου, θα πρέπει να εκθέσω τους λόγους για τους οποίους το εξεταζόμενο εν προκειμένω ερώτημα δεν μπορεί να απαντηθεί με βάση το γράμμα του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001.

32. Δεν συμφωνώ με την ανάλυση αυτή. Θεωρώ, συμφωνώντας με την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ότι η δυνατότητα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου που προβλέπεται στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 ισχύει και στην περίπτωση που τα εμπορεύματα, κατά τα συμφωνηθέντα μεταξύ των μερών, παραδόθηκαν σε διαφόρους τόπους εντός ενός και μόνο κράτους μέλους.

1. Το γράμμα του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001

35. Σε αντίθεση με τη Γερμανική Κυβέρνηση, φρονώ ότι το γράμμα του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 δεν μπορεί να δώσει απάντηση στο ερώτημα αν η δυνατότητα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί σε περίπτωση πλειόνων τρόπων παραδόσεως.

33. Την άποψη αυτή στηρίζω στο σύστημα που εγκαθίδρυσε το άρθρο 5, σημείο 1, του

36. Δεν πιστεύω ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό μπορεί να συναχθεί από την αναφορά σε ένα και μοναδικό τρόπο παραδόσεως, όπως εμφανίζεται στη φράση «ο

¹⁰ — Απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2002, C-256/00 (Συλλογή 2002, σ. I-1699).

τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων».

37. Στην πραγματικότητα, το ερώτημα το οποίο χρήζει απαντήσεως έχει σχέση με το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως. Το πεδίο αυτό εφαρμογής προσδιορίζεται, στο πλαίσιο της επίμαχης διατάξεως, από την έννοια της «πώλησεως εμπορευμάτων» και όχι από τη φράση «ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων». Με την πρόταση αυτή ορίζεται απλώς το κριτήριο θεμελιώσεως της κατά τόπον αρμοδιότητας σε περίπτωση πώλησεως εμπορευμάτων. Προσδιορίζεται ποιος τόπος εκπληρώσεως της παροχής πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε περίπτωση τέτοιου είδους συμβάσεων, προκειμένου να καθοριστεί το αρμόδιο δικαστήριο.

38. Εξάλλου, το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 προβλέπει ότι ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον «του δικαστηρίου» του τόπου παραδόσεως των εμπορευμάτων. Ανάλογα με την έκταση της κατά τόπον αρμοδιότητας των δικαστηρίων του κράτους μέλους για το οποίο πρόκειται, όπως ορίζουν οι κανόνες του εθνικού δικαίου, παραδόσεις που πραγματοποιούνται σε διαφορετικούς τόπους του εν λόγω κράτους είναι δυνατό να εντοπίζονται στην περιφέρεια αρμοδιότητας του αυτού δικαστηρίου. Επομένως, η ύπαρξη πλειόνων τόπων παραδόσεως στο έδαφος ενός και μόνο κράτους μέλους δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην τον ορισμό περισσοτέρων του ενός αρμοδίων δικαστηρίων.

39. Κατά συνέπεια, αν στηριζόμασταν μόνο στο γράμμα του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, και στην αναφορά του σε έναν και μόνο τόπο παραδόσεως, θα εξακολουθούσε να τίθεται το ερώτημα αν η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στην περίπτωση που όλες οι παραδόσεις πραγματοποιούνται στην περιφέρεια δικαιοδοσίας ενός μόνο δικαστηρίου.

40. Από τα ανωτέρω προκύπτει, κατά τη γνώμη μου, ότι δεν απαντούν στο γράμμα του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 σαφείς και ακριβείς ενδείξεις σχετικά με το αν η εν λόγω διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, με ποιο τρόπο, όταν υφίστανται πλείονες τόποι παραδόσεως.

41. Κατά πάγια νομολογία, οσάκις δεν είναι δυνατό, με βάση το γράμμα μια διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, να προσδιοριστεί με βεβαιότητα πώς πρέπει να ερμηνευθεί και να εφαρμοστεί, η διάταξη αυτή πρέπει να εξεταστεί με γνώμονα την οικονομία και τους σκοπούς της κανονιστικής ρυθμίσεως στην οποία εντάσσεται¹¹. Επομένως, η απά-

11 — Αποφάσεις της 16ης Μαΐου 2002, C-63/00, Schilling και Nehring (Συλλογή 2002, σ. I-4483, σκέψη 24), και της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-491/01, British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco (Συλλογή 2002, σ. I-11453, σκέψεις 203 έως 206 και παρατιθέμενη νομολογία). Βλ., πλέον προσφάτως, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-283/05, ASML (Συλλογή 2006, σ. I-12041, σκέψεις 16 και 22).

ντηση στο εξεταζόμενο ερώτημα πρέπει να διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη την οικονομία και τους σκοπούς του κανονισμού 44/2001.

2. Το σύστημα που εγκαθίδρυσε το άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 και οι σκοποί που επιδιώκει ο εν λόγω κανονισμός

42. Όπως προανέφερα, ο κανονισμός 44/2001, ο οποίος αντικατέστησε τη Σύμβαση των Βρυξελλών, εμπνέεται σε μεγάλο βαθμό από την εν λόγω σύμβαση της οποίας αποτελεί συνέχεια. Ανέφερα επίσης ότι το άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 συνιστά καινοτομία σε σχέση με το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

43. Για να γίνει αντιληπτή η έκταση της καινοτομίας αυτής και οι συνέπειές της όσον αφορά τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, είναι, κατά τη γνώμη μου, αναγκαία η αναφορά στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το σύστημα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου προκειμένου για διαφορές εκ συμβάσεως, το οποίο καθιερώνει η Σύμβαση των Βρυξελλών και στις δυσκολίες που θέτει το σύστημα αυτό και που θέλησε να θεραπεύσει ο κοινοτικός νομοθέτης με τον κανονισμό 44/2001.

α) Το σύστημα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου προκειμένου για διαφορές εκ συμβάσεως, που καθιερώνει η Σύμβαση των Βρυξελλών, και η νομολογιακή ερμηνεία του

44. Η Σύμβαση των Βρυξελλών συνήφθη από τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 220 της Συνθήκης ΕΚ¹², κατά το οποίο τα κράτη μέλη διεξάγουν μεταξύ τους διαπραγματεύσεις για να εξασφαλίσουν, προς όφελος των υπηκόων τους, την απλούστευση των διατυπώσεων για την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων.

45. Η Σύμβαση έχει ως σκοπό, όπως αναφέρεται στο προοίμιό της, να θεσπίσει απλούς κανόνες που θα διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων. Κατά το Δικαστήριο, ο σκοπός της συνίσταται ιδίως «στην ενοποίηση των κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων των συμβαλλομένων κρατών καθώς αποφεύγεται [...] η αύξηση των αρμοδίων —για την ίδια έννομη σχέση— δικαστηρίων και ενισχύεται η έννομη προστασία των εγκατεστημένων στην Κοινότητα προσώπων, επιτρέποντας, αφενός, στον ενάγοντα να εντοπίζει ευκόλως το δικαστήριο στο οποίο μπορεί να προσφύγει και, αφετέρου, στον εναγόμενο να προβλέπει λογικώς το δικαστήριο ενώπιον του οποίου μπορεί να εναχθεί»¹³.

12 — Νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 293 ΕΚ.

13 — Απόφαση της 13ης Ιουλίου 1993, C-125/92, Mulox IBC (Συλλογή 1993, σ. I-4075, σκέψη 11).

46. Επομένως, η Σύμβαση των Βρυξελλών φιλοδοξεί να αποτρέψει την ύπαρξη πλειόνων αρμοδίων δικαστηρίων για την ίδια έννομη σχέση, ενοποιώντας τους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των κρατών μελών, με τη θέσπιση απλών διατάξεων οι οποίες επιτρέπουν στους διαδίκους να εντοπίσουν εύκολα το αρμόδιο δικαστήριο.

47. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, το άρθρο 2 της Συμβάσεως καθιερώνει τον βασικό κανόνα κατά τον οποίο κατ' αρχήν αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου.

48. Τα συμβαλλόμενα κράτη προέβλεψαν στην εν λόγω Σύμβαση ότι μπορούν να υπάρξουν αποκλίσεις από τον βασικό αυτό κανόνα γενικής δικαιοδοσίας. Θέσπισαν σειρά κανόνων ειδικής δικαιοδοσίας, άλλους με υποχρεωτική ισχύ, όπως επί διαφορών που αφορούν ακίνητα, συμβάσεις ασφαλίσεως ή συμβάσεις συναπτόμενες από τους καταναλωτές, και άλλους προαιρετικού χαρακτήρα, στο άρθρο 5 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, ιδίως για διαφορές εκ συμβάσεως, διαφορές που αφορούν υποχρέωση διατροφής ή για αποζημιώσεις.

49. Οι κανόνες αυτοί ειδικής δικαιοδοσίας θεσπίστηκαν για έναν πολύ συγκεκριμένο σκοπό. Με τους κανόνες του άρθρου 5, τα συμβαλλόμενα μέρη θέλησαν να παράσχουν στον εκάστοτε ενάγοντα τη δυνατότητα να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικα-

στηρίου όπου βρίσκεται γεωγραφικά πλησιέστερα στα στοιχεία της διαφοράς και είναι, ως εκ τούτου, σε πλεονεκτικότερη από κάθε άλλο θέση να εκτιμήσει τα στοιχεία αυτά. Οι κανόνες αυτοί θεμελιώνονται, κατά την έκθεση Jenard¹⁴, στη «σκέψη ότι πρέπει να υφίσταται στενός δεσμός μεταξύ της διαφοράς και του δικαστηρίου το οποίο καλείται να επιληφθεί σχετικά».

50. Στην αρχική του μορφή, το άρθρο 5 της Συμβάσεως των Βρυξελλών προέβλεπε ότι ο εναγόμενος μπορούσε, προκειμένου για διαφορές εκ συμβάσεως, να εναχθεί ενώπιον του δικαστηρίου του «τόπου όπου εκπληρώθηκε ή έπρεπε να εκπληρωθεί η παροχή».

51. Το Δικαστήριο προσδιόρισε με τη νομολογία του, αφενός, ποια παροχή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και, αφετέρου, με ποιο τρόπο πρέπει να προσδιορίζεται ο τόπος εκπληρώσεως της εν λόγω παροχής.

52. Συγκεκριμένα, στην απόφαση De Bloos¹⁵, το Δικαστήριο έκρινε ότι η παροχή που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η αντιστοιχούσα στο συμβατικό δικαίωμα στο οποίο θεμελιώνεται η αγωγή του ενάγοντος¹⁶. Πρόκειται, επομένως, για τη συμβα-

14 — ΕΕ 1986, C 298, σ. 29 επ., στη σ. 50.

15 — Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1976, 14/76 (Συλλογή τόμος 1976, σ. 553, σκέψεις 11 και 13).

16 — Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώθηκε κατά τη σύναψη της Συμβάσεως της 9ης Οκτωβρίου 1978, περί προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας, με την οποία τροποποιήθηκε, σε ορισμένες γλώσσες, το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, οπότε κατέστη σαφές ότι η υποχρέωση, τον τόπο εκπληρώσεως της οποίας προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο προκειμένου για διαφορές εκ συμβάσεως, είναι «η υποχρέωση η οποία χρησιμεύει ως έρεισμα της αγωγής». Η ίδια διατύπωση χρησιμοποιήθηκε στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001.

τική ενοχή η οποία χρησιμοποιείται συγκεκριμένα ως βάση της αγωγής ή, με άλλα λόγια, για την υποχρέωση, την μη εκπλήρωση της οποίας επικαλείται ο ενάγων.

53. Αυθημερόν, στην απόφασή του Tessili¹⁷, το Δικαστήριο δέχθηκε ότι ο τόπος στον οποίο εκπληρώθηκε ή έπρεπε να εκπληρωθεί η υποχρέωση, η οποία αποτελεί το έρεισμα της αγωγής, πρέπει να προσδιορίζεται σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει την επίδικη υποχρέωση, κατά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του δικάζοντος δικαστηρίου.

β) Οι δυσκολίες που θέτει το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών

54. Το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, όπως ερμηνεύθηκε με τη νομολογία, προκάλεσε πολλά επικριτικά σχόλια. Μεταξύ των δυσχερειών που θέτει η διάταξη αυτή, θεωρώ χρήσιμο να επισημάνω τρεις αδυναμίες που ασκούν εν προκειμένω επιρροή ενόψει των στόχων της Συμβάσεως.

55. Η πρώτη αδυναμία έχει σχέση με τον κίνδυνο υπάρξεως πλειόνων δικαστηρίων αρμοδίων να επιλύσουν διαφορές απορρέουσες από την αυτή σύμβαση.

56. Όπως προανέφερα, σκοπός της Συμβάσεως των Βρυξελλών είναι να αποτρέψει, στο μέτρο του δυνατού, την ύπαρξη πλειόνων αρμοδίων δικαστηρίων όσον αφορά την ίδια σύμβαση, ώστε να προλαμβάνεται ο κίνδυνος εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων και να διευκολύνεται η αναγνώριση και η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων εκτός του κράτους εκδόσεώς τους¹⁸.

57. Ωστόσο, η εφαρμογή της προπαρατεθείσας αποφάσεως De Bloos, σε συνδυασμό με την απόφαση Tessili, μπορεί να έχει ως συνέπεια αγωγές θεμελιούμενες σε διαφορετικές υποχρεώσεις αλλά πηγάζουσες από την αυτή σύμβαση να υπάγονται στη δικαιοδοσία δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών. Πράγματι, η νομολογία αυτή οδηγεί σε διάσπαση των υποχρεώσεων που πηγάζουν από την αυτή σύμβαση και στον προσδιορισμό του τόπου εκπληρώσεως της υποχρέωσης η οποία αποτελεί το έρεισμα της αγωγής σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει την επίδικη υποχρέωση, με βάση τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου ασκείται η αγωγή.

58. Η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Leathertex¹⁹ αναδεικνύει με ενάργεια τις συνέπειες της νομολογίας αυτής. Στην εν λόγω υπόθεση, μια βελγική εταιρεία, η οποία είχε ενεργήσει ως εμπορικός αντιπρόσωπος για λογαριασμό της εταιρείας Leathertex, εγκατεστημένης στην Ιταλία, ενήγαγε την τελευταία στο Βέλγιο, ζητώντας την καταβολή, αφενός, καθυστερουμένων προμηθειών, και, αφετέρου, αποζημιώσεως λόγω μη τηρήσεως της προθεσμίας για

18 — Προπαρατεθείσα απόφαση Besix, σκέψη 27, και παρατιθέμενη νομολογία.

17 — Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1976, 12/76 (Συλλογή τόμος 1976, σ. 533, σκέψη 13).

19 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1999, C-420/97 (Συλλογή 1999, σ. I-6747).

καταγγελία της συμβάσεως. Σύμφωνα με τους κανόνες του βελγικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, η υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως για μη τήρηση της προθεσμίας καταγγελίας της συμβάσεως έπρεπε να εκπληρωθεί στο Βέλγιο, ενώ η υποχρέωση καταβολής των προμηθειών έπρεπε να εκπληρωθεί στην Ιταλία. Στην απόφασή του, το Δικαστήριο έκρινε ότι, με βάση τη νομολογία που καθιέρωσαν οι προπαρατεθείσες αποφάσεις De Bloos και Tessili, το βελγικό δικαστήριο ήταν αρμόδιο να αποφανθεί μόνον επί του αιτήματος για καταβολή αποζημιώσεως λόγω μη τήρησης της προθεσμίας καταγγελίας, ενώ το άλλο αίτημα υπαγόταν στη δικαιοδοσία των ιταλικών δικαστηρίων.

59. Το Δικαστήριο προσπάθησε να περιορίσει τις συνέπειες της εν λόγω νομολογίας. Στην απόφαση *Shenavai*²⁰ δέχθηκε ότι, στις ειδικές περιπτώσεις όπου η διαφορά αφορά πλείονες υποχρεώσεις πηγάζουσες από την αυτή σύμβαση και αποτελούσες τη βάση της αγωγής που ασκήθηκε από τον ενάγοντα, το επιληφθέν δικαστήριο, προκειμένου να αποφανθεί σχετικά με τη δικαιοδοσία του, μπορεί να εφαρμόσει την αρχή ότι η παρεπόμενη ακολουθεί την κύρια υποχρέωση²¹.

60. Ωστόσο, ο κίνδυνος υπάρξεως πλειόνων αρμοδίων δικαστηρίων παραμένει ακέραιος όταν, όπως στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Leathertex*, οι επίδικες υποχρεώσεις θεωρούνται ισοδύναμες. Στην περίπτωση αυτή, κατά το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, δεν είναι αρμόδιο το ίδιο δικαστήριο να εκδικάσει στο σύνολό της μία

αγωγή που θεμελιώνεται σε δύο ισοδύναμες υποχρεώσεις πηγάζουσες από την αυτή σύμβαση, εφόσον, κατά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του κράτους του εν λόγω δικαστηρίου, οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να εκπληρωθούν η μιν μία στο εν λόγω κράτος, η δε άλλη σε ένα άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

61. Η δεύτερη αδυναμία του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών ανάγεται στη δυσκολία εφαρμογής του και στη συνακόλουθη μη προβλεψιμότητα των αποτελεσμάτων του για τους συμβαλλόμενους.

62. Όπως προεκτέθηκε, η Σύμβαση των Βρυξελλών έχει ως σκοπό να επιτρέψει σε έναν μετρίως ενημερωμένο εναγόμενο να προβλέψει ευλόγως ενώπιον ποίου δικαστηρίου, εκτός του δικαστηρίου του τόπου της κατοικίας του, θα μπορούσε να εναχθεί. Η αρχή αυτή απαιτεί, μεταξύ άλλων, να ερμηνεύονται οι κανόνες ειδικής δικαιοδοσίας κατά τρόπο που να επιτρέπει στον εναγόμενο με τη συνήθη ενημέρωση να προβλέπει ευλόγως ενώπιον ποιου δικαστηρίου, πλην αυτού του κράτους της κατοικίας του, θα μπορούσε να εναχθεί²². Δηλαδή, η εν λόγω Σύμβαση αποβλέπει στο να ενισχύσει εντός της Κοινότητας την έννομη προστασία των εγκατεστημένων σε αυτή προσώπων, προβλέποντας ενιαίους κανόνες διεθνούς δι-

20 — Απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1987, 266/85 (Συλλογή 1987, σ. 239).

21 — Όπ.π., σκέψη 19.

22 — Προαναφερθείσα απόφαση *Besix*, σκέψη 26, και παρατιθέμενη νομολογία.

καιοδοσίας ικανούς να διασφαλίζουν βεβαιότητα ως προς την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων εθνικών δικαστηρίων που μπορούν να επιληφθούν συγκεκριμένης διαφοράς²³.

63. Για να μπορεί η εφαρμογή των κανόνων αυτών να έχει προβλέψιμα αποτελέσματα για τους επιχειρηματίες, οι εν λόγω κανόνες πρέπει να είναι πολύ απλοί. Η μέθοδος προσδιορισμού του αρμόδιου δικαστηρίου, όπως καταγράφηκε στις προπαρατεθείσες αποφάσεις De Bloos και Tessili, απαιτεί την πραγματοποίηση από το εθνικό δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η διαφορά πλειόνων περίπλοκων αναλύσεων, το αποτέλεσμα των οποίων δεν μπορεί να προβλεφθεί εύκολα από τα συμβαλλόμενα μέρη μιας συμβάσεως.

64. Ειδικότερα, το δικαστήριο στο οποίο έχει υποβληθεί η διαφορά πρέπει πρώτα να προβεί στον νομικό χαρακτηρισμό της συμβατικής ενοχής στην οποία θεμελιώνεται η αγωγή. Ανάλογα με την περίπτωση, αν ο ενάγων θεμελιώνει την αγωγή του σε πλείονες υποχρεώσεις, το εν λόγω δικαστήριο πρέπει να εκτιμήσει αν οι υποχρεώσεις αυτές έχουν κάποια ιεραρχική σχέση μεταξύ τους, χάρη στην οποία μπορεί να επιληφθεί του συνόλου της διαφοράς, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα απόφαση Shenavai.

65. Ακολούθως, το δικαστήριο στο οποίο έχει υποβληθεί η διαφορά πρέπει να αναζητήσει το δίκαιο το οποίο, με βάση το διεθνές ιδιωτικό δικάίό του, δίδει την υποχρέωση στην οποία θεμελιώνεται η αγωγή. Επομένως, θα πρέπει, ενδεχομένως, να ανατρέξει

στη Σύμβαση για το εφαρμοστέο στις συμβατικές ενοχές δίκαιο, η οποία τέθηκε προς υπογραφή στη Ρώμη, στις 19 Ιουνίου 1980²⁴.

66. Κατά το σύστημα που θεσπίζει η εν λόγω Σύμβαση, το εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο είναι το επιλεγέν από τους συμβαλλομένους. Ελλείψει συμφωνίας, η εν λόγω Σύμβαση καθιερώνει την αρχή ότι η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο του κράτους με το οποίο συνδέεται στενότερα η συμβατική σχέση και τεκμαίρεται ότι, πλην εξαιρέσεων, το κράτος αυτό είναι εκείνο όπου έχει την συνήθη διαμονή του κατά το χρόνο συνάψεως της συμβάσεως ο συμβαλλόμενος ο οποίος υποχρεούται να προβεί στην χαρακτηριστική της συμβάσεως παροχή.

67. Το επιλεγόμενο με τον τρόπο αυτό ουσιαστικό δίκαιο μπορεί επίσης να συνίσταται σε διεθνή σύμβαση που έχει υπογραφεί και κυρωθεί από το κράτος μέλος για το οποίο πρόκειται, όπως η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών περί Διεθνούς Πώλησεως Εμπορευμάτων, που υπεγράφη στη Βιέννη στις 11 Απριλίου 1980.

24 — ΕΕ 1984, L 146, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση της Ρώμης. Δεδομένου ότι η Σύμβαση των Βρυξελλών προβλέπει διάφορες επιλογές, επιτρέπουσες στον ενάγοντα να επιλέξει μεταξύ των δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, τα κράτη μέλη υπέθεσαν ότι υπήρχε κίνδυνος να επιλέξει ο ενάγων να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον ενός δικαστηρίου για τον λόγο και μόνο ότι το εφαρμοστέο δίκαιο θα ήταν ευνοϊκότερο για τον ίδιο. Η Σύμβαση της Ρώμης έχει ως σκοπό να περιορίσει τον ανωτέρω κίνδυνο, κοινώς γνωστό ως «forum shopping», προσδιορίζοντας ποιο ουσιαστικό δίκαιο πρέπει να εφαρμοστεί το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η διαφορά. Επιδίδει με τον τρόπο αυτό να εξασφαλιστεί ότι η λύση που θα δοθεί επί της ουσίας θα είναι η ίδια, ανεξάρτητα από το δικαστήριο που επιλέγουν οι διάδικοι. Η εν λόγω Σύμβαση ισχύει στα δεκαπέντε κράτη που ήταν μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως πριν από τη διεύρυνση της 1ης Μαΐου 2004. Τα δέκα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την ίδια ημέρα υπέγραψαν και τη Σύμβαση της Ρώμης στις 14 Απριλίου 2005. Στις 14 Ιανουαρίου 2003 η Επιτροπή ανέλαβε πρωτοβουλίες για τη μετατροπή της Συμβάσεως σε κανονισμό. Στις 15 Δεκεμβρίου 2005 υπέβαλε σχετική πρόταση κανονισμού [πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο στις συμβατικές ενοχές δίκαιο (Ρώμη I)], COM(2005) 650 τελικό].

23 — Όπ.π., σκέψη 25.

68. Τέλος, το δικαστήριο πρέπει να προσδιορίσει και τον τόπο εκπληρώσεως της επίδικης συμβατικής ενοχής, με βάση το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο. Μπορεί να θεωρήσει εαυτό αρμόδιο μόνον αν ο τόπος αυτός βρίσκεται εντός του πεδίου της κατά τόπον αρμοδιότητάς του.

69. Συνεπώς, η μέθοδος αυτή είναι περίπλοκη και απαιτεί την εφαρμογή διεθνών συμβάσεων, καθεμιά από τις οποίες ενδέχεται να παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες ερμηνείας²⁵.

70. Η τρίτη αδυναμία του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών συνίσταται στο ότι οι κανόνες που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου δεν είναι οι πλέον κατάλληλοι για τον καθορισμό του δικαστηρίου το οποίο έχει τον στενότερο γεωγραφικό δεσμό με την προς επίλυση διαφορά.

71. Όπως επισήμανα ανωτέρω, η δυνατότητα που παρέχει η εν λόγω διάταξη στον ενάγοντα να παρεκκλίνει από την γενική αρχή της αρμοδιότητας των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του εναγομένου σκοπό έχει να επιτρέψει στον εν λόγω ενάγοντα να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου που βρίσκεται πλησιέστερα στα δεδομένα της διαφοράς.

72. Βέβαια, ο σκοπός αυτός πρέπει να μην αντιστρατεύεται την ασφάλεια δικαίου και, ειδικότερα, την ανάγκη προβλεψιμότητας, που αποτελούν επίσης στόχους της Συμβάσεως των Βρυξελλών και την πρωταρχία των οποίων έχει αναγνωρίσει το Δικαστήριο σε σχέση με τον στόχο της γειτνιάσεως. Εξάλλου, η ύπαρξη συνδετικού στοιχείου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς δεν συνιστά αφεαυτής το κριτήριο της θεμελιώσεως δικαιοδοσίας που προβλέπεται στο άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, αφού το κριτήριο που καθιερώνεται ρητά στην εν λόγω διάταξη είναι ο τόπος εκπληρώσεως της υποχρέωσης²⁶.

73. Επομένως, η υπεροχή της ασφαλείας δικαίου έναντι της γειτνιάσεως μπορεί να δικαιολογεί να μην είναι, σε μία συγκεκριμένη περίπτωση, το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η διαφορά από τον ενάγοντα, κατ'εφαρμογή του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, το δικαστήριο που είναι γεωγραφικά πλησιέστερο προς τη διαφορά.

74. Όμως, το πρόβλημα που θέτει η εφαρμογή της διατάξεως αυτής είναι γενικότερο. Έχει σχέση με το ότι τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται δυνάμει της προπαρατεθείσας νομολογίας De Bloos και Tessili δεν ορίστηκαν με γνώμονα την επίτευξη του σκοπού της γειτνιάσεως.

25 — Βλ., ιδίως, στην περίπτωση της Συμβάσεως της Ρώμης, το πρόβλημα διαρθρώσεως μεταξύ του άρθρου 4, παράγραφος 2, που καθιερώνει τεκμήριο περί εφαρμογής του δικαίου της συνήθους διαμονής του συμβαλλομένου, υποχρέου να εκπληρώσει την χαρακτηριστική της συμβάσεως παροχή, και του άρθρου 4, παράγραφος 5, το οποίο ορίζει ότι το τεκμήριο αυτό πρέπει να παραμερίζεται όταν από το σύνολο των περιστάσεων συνάγεται ότι η σύμβαση έχει στενότερους δεσμούς με άλλο κράτος.

26 — Απόφαση της 29ης Ιουνίου 1994, C-288/92, Custom Made Commercial (Συλλογή 1994, σ. I-2913, σκέψεις 14 και 15).

75. Συγκεκριμένα, αν εφαρμοστεί η μέθοδος προσδιορισμού του τόπου εκπληρώσεως που προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο τόπος αυτός πρέπει να καθοριστεί σύμφωνα με το ουσιαστικό δίκαιο των κρατών μελών ή βάσει διεθνούς συμβάσεως ενοποιητικής του εν λόγω ουσιαστικού δικαίου, ενώ οι διατάξεις αυτές δεν έχουν ως αντικείμενο τη διεθνή δικαιοδοσία. Κατά συνέπεια, προκειμένου για την καταβολή ενός χρηματικού ποσού, το δικαστήριο στο οποίο αναγνωρίζεται δικαιοδοσία σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή είναι το δικαστήριο της κατοικίας του οφειλέτη ή του πιστωτή, αναλόγως του αν, στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, η πληρωμή θεωρείται ότι πρέπει να αναζητηθεί στην κατοικία του οφειλέτη ή να προσκομιστεί στην κατοικία του πιστωτή.

76. Όμως, μπορεί κανείς ευλόγως να υποθέσει ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, ο σκοπός της γειτνιάσεως έχει πράγματι νόημα και μπορεί όντως να επιτευχθεί μόνον όταν το αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου λαμβάνει χώρα στην πράξη η συμβατική παροχή σε χρήμα ή σε είδος. Η αρμοδιότητα του δικαστηρίου αυτού δικαιολογείται επειδή, λόγω της εγγυήτητάς του προς τον τόπο εκπληρώσεως της χαρακτηριστικής της συμβάσεως παροχής, μπορεί να εκτιμήσει καλύτερα τα αποδεικτικά στοιχεία και/ή τις μαρτυρικές καταθέσεις που επικαλούνται οι διάδικοι αλλά, ενδεχομένως, και να διαπιστώσει το ίδιο τα πραγματικά περιστατικά.

77. Έχοντας υπόψη τα προηγθέντα, επιβάλλεται η εξέταση του νέου συστήματος επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου σε διαφορές εκ συμβάσεως, που εγκαθιδρύεται με τον κανονισμό 44/2001, και στους σκοπούς που αυτός επιδιώκει.

γ) Το νέο σύστημα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου σε διαφορές εκ συμβάσεως που εγκαθιδρύει ο κανονισμός 44/2001

78. Κατά την εξέταση των στόχων που επιδιώκονται με τον κανονισμό 44/2001, διαπιστώνεται ότι, όπως και όλα τα μέτρα που θεσπίζονται στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, ο εν λόγω κανονισμός έχει ως αντικείμενο, σύμφωνα με το άρθρο 65 της Συνθήκης ΕΚ, να βελτιώσει και να απλοποιήσει τους υφιστάμενους κανόνες.

79. Προς τούτο, όπως αναφέρεται στη δεύτερη και στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του, ο κανονισμός επιδιώκει να ενοποιήσει τους κανόνες συγκρούσεως δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με την υιοθέτηση κανόνων δικαιοδοσίας που παρουσιάζουν «υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας».

80. Από άποψη περιεχομένου, οι κανόνες αυτοί αναπτύσσονται, όπως και στη Σύμβαση των Βρυξελλών, γύρω από την αρχή της γενικής δωσιδικίας του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει, όπως αναφέρεται στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001, να ισχύει πάντοτε. Επίσης, όπως στην εν λόγω Σύμβαση, η γενική αυτή δωσιδικία πρέπει να συμπληρώνεται με άλλες επιτρεπόμενες ειδικές δωσιδικίες.

81. Επ' αυτού, ο κοινοτικός νομοθέτης αναφέρει ρητά ότι θεμέλιο των ειδικών

αυτών δωσιδικιών είναι η γειτνίαση του δικαστηρίου με την εκάστοτε διαφορά. Όπως προκύπτει από τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001, οι ειδικές αυτές δωσιδικίες ισχύουν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης.

82. Προκειμένου να επιτευχθούν οι διάφοροι αυτοί στόχοι, το σύστημα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου σε διαφορές εκ συμβάσεως που εγκαθιδρύει ο κανονισμός 44/2001 διαφοροποιείται σαφώς από το σύστημα της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

83. Συγκεκριμένα, το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 καθιερώνει ένα αυτόνομο κριτήριο θεμελιώσεως δικαιοδοσίας για τα δύο συχνότερα απαντώντα είδη συμβάσεων στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, δηλαδή τις συμβάσεις πώλησεως εμπορευμάτων και παροχής υπηρεσιών.

84. Εξάλλου, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το αυτόνομο αυτό κριτήριο θεμελιώσεως δικαιοδοσίας είναι ο τόπος εκπληρώσεως της χαρακτηριστικής της συμβάσεως παροχής, δηλαδή ο τόπος παραδόσεως των εμπορευμάτων, εφόσον πρόκειται για σύμβαση πώλησεως, και ο τόπος παροχής των υπηρεσιών, εφόσον πρόκειται για σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

85. Στην παρούσα φάση της αναλύσεως, από τη μελέτη του συστήματος που καθιερώνει το άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 και των σκοπών που αυτός επιδιώκει, μπορούν να συναχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

86. Κατ' αρχάς, όσον αφορά τις συμβάσεις πώλησεως εμπορευμάτων και παροχής υπηρεσιών, οι διατάξεις του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 είναι εκείνες που συνιστούν, κατά κάποιο τρόπο, τον «επί της αρχής» κανόνα ειδικής δωσιδικίας. Η διάταξη του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού, η οποία επαναλαμβάνει τον παλαιό κανόνα της Συμβάσεως των Βρυξελλών²⁷, επιτελεί πλέον αμιγώς επικουρικό ρόλο προκειμένου για τα δύο αυτά είδη συμβάσεων. Πράγματι, όπως προβλέπεται ρητά στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού, το στοιχείο α' εφαρμόζεται μόνον εφόσον δεν εφαρμόζεται το στοιχείο β'.

87. Δεύτερον, ο κανόνας ειδικής δωσιδικίας που καθιερώνεται στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 επιδέχεται εφαρμογή σε όλες τις περιπτώσεις αγωγών εκ συμβάσεως. Με άλλα λόγια, όπως προκύπτει σαφώς από την αιτιολογική

27 — Υπενθυμίζεται ότι στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 προβλέπεται ότι, «σε διαφορές εκ συμβάσεως, [πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος,] ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή».

έκθεση της Επιτροπής, η οποία πρότεινε την υιοθέτηση του κειμένου αυτού στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, στις 14 Ιουλίου 1999²⁸, ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να θέσει τέλος στην ύπαρξη πλειόνων δικαστηρίων αρμοδίων να επιλαμβάνονται αγωγών βασιζομένων στην αυτή σύμβαση.

88. Ο τόπος παραδόσεως των εμπορευμάτων και ο τόπος παροχής των υπηρεσιών συνιστούν πλέον το κριτήριο θεμελιώσεως της δικαιοδοσίας για όλες τις αγωγές που μπορούν να ασκηθούν σε σχέση με σύμβαση πωλήσεως εμπορευμάτων ή σύμβαση παροχής υπηρεσιών. Το εν λόγω κριτήριο ισχύει όποια και αν είναι η υποχρέωση που αποτελεί το έρεισμα της αγωγής καθώς και όταν η αγωγή αφορά πλείονες υποχρεώσεις.

89. Επομένως, το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 μπορεί να εφαρμοστεί σε περίπτωση αγωγής με την οποία ζητείται, όπως εν προκειμένω, η απόδοση του τιμήματος των εμπορευμάτων, κατ' εφαρμογή σχετικής ρήτρας. Αυτή την ανάλυση συμμερίζεται, άλλωστε, και το αιτούν δικαστήριο, κατά το οποίο το άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 καθιερώνει ένα και μόνο συνδετικό στοιχείο για όλες τις αξιώσεις εκ συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένων, επομένως, και των παρεπομένων συμβατικών αξιώσεων, όπως αυτές που ενδιαφέρουν εν προκειμένω.

90. Τρίτον, όπως στο σύστημα που καθιερώνει η Σύμβαση των Βρυξελλών, η ύπαρξη συνδετικού στοιχείου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς δεν συνιστά αφεαυτής το κριτήριο για τη θεμελίωση της δωσιδικίας που προβλέπεται στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001. Αποτελεί απλώς τον λόγο που δικαιολογεί την ειδική αυτή δωσιδικία. Το κριτήριο για τη θεμελίωση της δωσιδικίας είναι ο τόπος παραδόσεως των εμπορευμάτων ή ο τόπος παροχής των υπηρεσιών.

91. Κατά συνέπεια, ο κύριος σκοπός της εν λόγω διατάξεως είναι η ασφάλεια δικαίου, δυνάμει της οποίας οι κοινοί κανόνες περί δικαιοδοσίας πρέπει να χαρακτηρίζονται από υψηλή προβλεψιμότητα. Καθιερώνοντας ένα αυτόνομο κριτήριο για τη θεμελίωση της δωσιδικίας, ο κοινοτικός νομοθέτης εγκαταλείπει το περίπλοκο σύστημα προσδιορισμού του τόπου εκτέλεσεως της συμβάσεως, όπως συνάγεται από την προπαρατεθείσα απόφαση Tessili. Ομοίως, επιλέγοντας ως αυτόνομο κριτήριο ένα στοιχείο το οποίο, στις περισσότερες περιπτώσεις, ανάγεται αμιγώς στα πραγματικά περιστατικά και, κατά συνέπεια, είναι εύκολο να εντοπιστεί από τους συμβαλλομένους, επιτρέπει στους τελευταίους να προβλέψουν χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία σε ποιο δικαστήριο, εκτός του δικαστηρίου του κράτους κατοικίας του εναγομένου, μπορεί να υποβληθεί διαφορά εκ συμβάσεως.

92. Με τον τρόπο αυτό, στο πλαίσιο του εγκαθιδρυθέντος με το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 συστήματος, κατοχυρώνεται η ασφάλεια δικαίου, αφού οι συμβαλλόμενοι γνωρίζουν ότι όλες

28 — Πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [COM(1999) 348 τελικό].

οι αγωγές εκ συμβάσεως μπορούν να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως των εμπορευμάτων ή του τόπου παροχής των υπηρεσιών.

να εφαρμοστεί σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως, οδηγεί, στην πραγματικότητα στο ερώτημα αν, σε μια τέτοια περίπτωση, μπορεί να εξασφαλιστεί υψηλή προβλεψιμότητα.

93. Εξάλλου, στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, ο σκοπός που δικαιολογεί την καθιέρωση της ειδικής αυτής δωσιδικίας εξυπηρετείται καλύτερα, καθότι αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου πρέπει να εκπληρωθεί η χαρακτηριστική της συμβάσεως παροχή. Κατά συνέπεια, αν η σύμβαση έχει εκτελεστεί ή απλώς έχει αρχίσει να εκτελείται, το επιλεγέν δικαστήριο θα βρίσκεται, στις περισσότερες περιπτώσεις, πλησιέστερα γεωγραφικά προς τα αποδεικτικά στοιχεία που ενδέχεται να είναι λυσιτελή για την επίλυση της διαφοράς.

96. Είμαι της γνώμης ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι καταφατική, όταν όλες οι παραδόσεις έχουν πραγματοποιηθεί στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους.

97. Για να προσδιοριστεί ο βαθμός προβλεψιμότητας τον οποίο δικαιούται να αναμένει ο εναγόμενος δυνάμει του κανονισμού 44/2001, το σημείο αναφοράς πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να είναι ο κύριος σκοπός του εν λόγω κανονισμού.

94. Στη συνέχεια θα εξετάσω αν το σύστημα αυτό μπορεί να εφαρμοστεί και να πληροί τους σκοπούς του κανονισμού 44/2001, σε περίπτωση πλειόνων τόπων εκπληρώσεως εντός ενός μόνο κράτους μέλους.

98. Ο κανονισμός έχει ως κύριο σκοπό, όπως αναφέρεται στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του, να ενοποιήσει τους κανόνες συγκρούσεως δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και να απλουστεύσει τις διατυπώσεις για την αναγνώριση και εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος.

δ) Επί της εφαρμογής του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως εντός ενός μόνο κράτους μέλους

99. Επιδιώκει να επιλύσει τα ζητήματα συγκρούσεως δικαιοδοσίας στο πλαίσιο διεθνών διαφορών. Όπως εκθέτει ορθώς η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, ο κανονισμός 44/2001 οριοθετεί τη διεθνή

95. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το ερώτημα αν το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 μπορεί

δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών. Επιδιώκει επίσης να αποτρέψει την κίνηση παραλλήλων ενδίκων διαδικασιών σε πλείονα κράτη μέλη και την έκδοση αλληλοσυγκρουομένων μεταξύ τους αποφάσεων σε δύο από τα εν λόγω κράτη μέλη.

θούν να βρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος. Συνεπώς, δεν υπάρχει κίνδυνος εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων από δικαστήρια διαφορετικών κρατών μελών.

100. Η συγκεκριμένη φιλοσοφία του κανονισμού 44/2001 εκφράζεται με σαφήνεια στο άρθρο 2 αυτού, κατά το οποίο τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται «ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους». Ομοίως, το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού ορίζει υπό ποίες προϋποθέσεις, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2, ένα πρόσωπο [που έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος] «μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος». Επομένως, ο κανονισμός 44/2001 ρυθμίζει, όπως και η Σύμβαση των Βρυξελλών²⁹, τις συγκρούσεις διεθνούς δικαιοδοσίας μεταξύ των δικαστικών συστημάτων των κρατών μελών.

102. Βεβαίως, θα μπορούσε να αντιταχθεί στην ανάλυση αυτή το γεγονός ότι ο κανονισμός 44/2001 δεν έχει μόνο διεθνή διάσταση αλλά, σε ορισμένο βαθμό, και μια «εδαφική» διάσταση. Συγκεκριμένα, το αρμόδιο δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού δικαστήριο δεν είναι ένα οποιοδήποτε δικαστήριο του οικείου κράτους μέλους. Πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη ήταν το καλούμενο να επιλύσει τη διαφορά δικαστήριο να είναι το καθ' ύλην αρμόδιο εθνικό δικαστήριο στην εδαφική περιφέρεια του οποίου παραδόθηκαν τα εμπορεύματα ή παρεσχέθησαν οι υπηρεσίες.

101. Επομένως, το γεγονός ότι έχουν οριστεί συμβατικά πλείονες τόποι παραδόσεως εντός του αυτού κράτους μέλους και, ενδεχομένως, υπάρχουν πλείονα δικαστήρια του κράτους αυτού αρμόδια για την επίλυση της διαφοράς δεν ματαιώνει την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με τον κανονισμό 44/2001. Πράγματι, και αν ακόμη υποτεθεί ότι είναι αρμόδια πλείονα δικαστήρια του κράτους μέλους για το οποίο πρόκειται, λόγω της υπάρξεως πλειόνων τόπων παραδόσεως, όλα αυτά τα δικαστήρια εξακολου-

103. Ωστόσο, η διευκρίνιση αυτή σκοπεύει απλώς να εξασφαλίσει ότι αρμόδιο εθνικό δικαστήριο είναι το δικαστήριο το οποίο, σε γενικές γραμμές, συνδέεται στενότερα με τα πραγματικά στοιχεία της διαφοράς. Ο σκοπός αυτός δεν αναιρείται σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως εντός του αυτού κράτους μέλους. Όταν, όπως εν προκειμένω, η αγωγή αφορά αδιακρίτως όλες τις παραδόσεις, τα δικαστήρια στην περιφέρεια των οποίων πραγματοποιήθηκε μία ή περισσότερες παραδόσεις έχουν όλα εξίσου ισχυρό δεσμό γειτνιάσεως με τα πραγματικά στοιχεία της διαφοράς. Κατά

29 — Βλ. σχετικώς την προπαρατεθείσα απόφαση *Besix*, σκέψη 25.

συνέπεια, σε όποιο από τα δικαστήρια αυτά και αν ασκήσει την αγωγή του ο ενάγων, δικαστήριο ενώπιον του οποίου θα πρέπει να ασκηθούν όλες οι αγωγές που θεμελιώνονται στη σύμβαση μεταξύ των διαδίκων, υλοποιείται ο στόχος της γειτνιάσεως.

104. Επομένως, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, η εφαρμογή του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως εντός του αυτού κράτους μέλους συνάδει προς τον σκοπό της γειτνιάσεως επί του οποίου εδράζεται ο εν λόγω κανόνας ειδικής δωσιδικίας.

105. Τέλος, εξετάζοντας το ζήτημα και από την άποψη της συγκεκριμένης καταστάσεως του εναγομένου, δεν νομίζω ότι η εφαρμογή της εν λόγω δυνατότητας επιλογής σε περίπτωση υπάρξεως πλειόνων τόπων παραδόσεως στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους θίγει την προστασία την οποία ο εναγόμενος δικαιούται να αναμένει από τον κανονισμό 44/2001.

106. Ο εναγόμενος, ο οποίος έχει συνάψει σύμβαση διεθνούς πώλησεως, πρέπει να

γνωρίζει ότι, δεδομένης της δυνατότητας που παρέχεται στον ενάγοντα από το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, ενδέχεται να εναχθεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους άλλου από το κράτος της κατοικίας του. Ο εναγόμενος γνωρίζει ότι ο ενάγων, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, έχει τη δυνατότητα να τον εναγάγει ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου εκπληρώσεως της χαρακτηριστικής της συμβάσεως παροχής. Στην παρούσα υπόθεση, η LEXX International Vertriebs, η οποία παρέδωσε τα επίδικα εμπορεύματα στην Αυστρία, θα έπρεπε να γνωρίζει ότι, σε περίπτωση ασκήσεως αγωγής, η Color Drack μπορούσε να την εναγάγει ενώπιον αυστριακού δικαστηρίου.

107. Θεωρώ ότι για τον εναγόμενο μία και μόνο παράδοση δεν διαφέρει πολύ από πλείονες παραδόσεις που μπορούν να συνεπάγονται την ύπαρξη πλειόνων αρμοδίων δικαστηρίων εντός ενός και του αυτού κράτους μέλους. Η βασική δυσκολία για την εταιρεία ή τον ιδιώτη που εμπλέκεται σε διεθνή διαφορά είναι ότι πρέπει να προα-σπίσει τα συμφέροντά του σε κράτος άλλο από το δικό του. Η εταιρεία ή ο ιδιώτης είναι υποχρεωμένος να επιλέξει δικηγόρο με τον οποίο θα μπορεί να επικοινωνεί και ο οποίος θα γνωρίζει τη γλώσσα, τη διαδικασία και τον τρόπο λειτουργίας των δικαστηρίων του εν λόγω κράτους. Από τη στιγμή που ο εναγόμενος έχει βρει τον δικηγόρο και αποφάσισε να τον εμπιστευθεί, το αν ο δικηγόρος πρέπει να τον εκπροσωπήσει στο εν λόγω κράτος ενώπιον του δικαστη-

ρίου της μίας ή της άλλης πόλης δεν έχει στην πραγματικότητα καμία επίπτωση πέ-
ραν εκείνης του ύψους των εξόδων.

108. Άλλωστε, σε περίπτωση πλειόνων τό-
πων παραδόσεως εντός του αυτού κράτους
μέλους, ο εναγόμενος, ο οποίος γνωρίζει
τους τόπους αυτούς, αφού έχουν οριστεί
συμβατικά, είναι σε θέση να προβλέψει
ενώπιον ποίων δικαστηρίων του κράτους
αυτού ενδέχεται να εναχθεί, ενημερωνόμε-
νος για τους εφαρμοστέους εθνικούς κανό-
νες.

109. Τέλος, στο πλαίσιο της εξετάσεως του
περιεχομένου του άρθρου 5, σημείο 1,
στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, είναι
σκόπιμο να υπομνηστεί ότι οι συμβαλλόμε-
νοι είναι ελεύθεροι να περιορίσουν ή να
αποκλείσουν την δυνατότητα χρησιμοποίη-
σεως της ευχέρειας επιλογής που προβλέπει
η εν λόγω διάταξη. Έτσι, μπορούν να
ορίσουν με συμφωνία ποιος από τους
διαφόρους τόπους παραδόσεως πρέπει να
αποτελέσει το κριτήριο για τον προσδιορι-
σμό του αρμόδιου δικαστηρίου. Το άρθρο 5,
σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού
44/2001 ορίζει, πράγματι, ότι τα κριτήρια
αυτόνομης ειδικής δωσιδικίας εφαρμόζονται
«εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά».

110. Ομοίως, οι συμβαλλόμενοι μπορούν να
ορίσουν επίσης το ή τα δικαστήρια που θα
είναι αρμόδια να επιλύσουν τις διαφορές
που ενδέχεται να ανακύψουν από την
μεταξύ τους σύμβαση, με συμφωνία περί
παρεκτάσεως αρμοδιότητας η οποία πρέπει
να συναφθεί σύμφωνα με τον τύπο που
επιβάλλει το άρθρο 23 του κανονισμού
44/2001.

111. Με βάση τα προεκτεθέντα, φρονώ ότι η
δυνατότητα επιλογής του αρμόδιου δικα-
στηρίου, κατά το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο
β', του κανονισμού 44/2001, ισχύει σε
περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως,
όταν οι τόποι αυτοί βρίσκονται στο έδαφος
ενός μόνο κράτους μέλους.

112. Δεν νομίζω ότι η άποψη αυτή προ-
σκρούει στη λύση που υιοθέτησε το Δικα-
στήριο στην προπαρατεθείσα απόφαση Be-
six.

113. Το ζητούμενο στην υπόθεση εκείνη
ήταν αν η δυνατότητα επιλογής του αρμό-
διου δικαστηρίου που προβλέπεται στο
άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως των
Βρυξελλών υφίσταται και στην περίπτωση
που η συμβατική ενοχή στην οποία θεμελιώ-
νεται η αγωγή συνίστατο σε ρήτρα αποκλει-
στικότητας με την οποία δύο επιχειρήσεις
αναλάμβαναν έναντι αλλήλων τη δέσμευση
να ενεργήσουν από κοινού στο πλαίσιο
συνάψεως δημοσίων συμβάσεων και να μην
το πράξουν με άλλες επιχειρήσεις.

114. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω
δυνατότητα επιλογής του αρμόδιου δικα-
στηρίου δεν υφίστατο σε μια τέτοια περί-
πτωση, καθότι η επίδικη συμβατική ενοχή
συνίστατο σε υποχρέωση προς μη ανάληψη
δράσεως η οποία δεν υπέκειτο σε κανένα

γεωγραφικό περιορισμό. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι δεν ήταν δυνατό να προσδιοριστεί ένας συγκεκριμένος μοναδικός τόπος εκπληρώσεως, αφού η επίδικη υποχρέωση έπρεπε να εκπληρωθεί σε όλα τα κράτη μέλη.

115. Κατά τη γνώμη μου, η λύση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις όπου όλοι οι τόποι εκτελέσεως της συμβάσεως βρίσκονται στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους³⁰.

116. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να εξεταστεί αν, δυνάμει του κανονισμού 44/2001, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του ή ενώπιον του δικαστηρίου ενός συγκεκριμένου από τους πλείονες τόπους εκπληρώσεως.

30 — Η λύση που υιοθετήθηκε στην προπαρατεθείσα απόφαση *Besix* θα μπορούσε, κατά τη γνώμη μου, να τύχει εφαρμογής εν προκειμένω, αν οι συμφωνηθέντες τόποι παραδόσεως βρίσκονταν σε διαφορετικά κράτη μέλη. Στην περίπτωση αυτή, φρονώ ότι η δυνατότητα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου που προβλέπεται στο άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, επειδή δεν θα μπορούσε να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη από τον κανονισμό προβλεψιμότητα, αφού τα δικαστήρια που θα ήταν ενδεχομένως αρμόδια δυνάμει της εν λόγω διατάξεως θα βρίσκονταν στο έδαφος περισσότερων του ενός κρατών μελών. Φρονώ, επίσης, ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, λαμβανομένου υπόψη ότι ο σκοπός των κανόνων περί δικαιοδοσίας του κανονισμού 44/2001 είναι η εξασφάλιση προβλεψιμότητας και ότι η εφαρμογή του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες, δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί ούτε η τελευταία αυτή διάταξη. Λόγω του αμιγώς επικουρικού χαρακτήρα της, η διάταξη αυτή θα έπρεπε να εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση η οποία περιγράφεται στην πρόταση κανονισμού της Επιτροπής του 1999, δηλαδή οσάκις ο τόπος παραδόσεως των εμπορευμάτων ή παροχής των υπηρεσιών βρίσκεται σε τρίτο κράτος. Στην περίπτωση που τα εμπορεύματα παραδίδονται ή οι υπηρεσίες παρέχονται σε πλείονα κράτη μέλη, το αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να είναι άλλο από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου, σύμφωνα με την αρχή που καθιερώνεται στο άρθρο 2 του κανονισμού 44/2001.

Β — Επί του ζητήματος αν, δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του ή ενώπιον του δικαστηρίου ενός συγκεκριμένου από τους πλείονες τόπους εκπληρώσεως

117. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, αν μία από τις παραδόσεις είναι η κύρια, ενώ οι υπόλοιπες έχουν προφανώς δευτερεύουσα σημασία, ο ενάγων θα πρέπει να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου πραγματοποιήσεως της κυρίας παραδόσεως. Αν δεν υπάρχει τέτοια κύρια παράδοση, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου ενός από τους τόπους παραδόσεως, κατά το δοκούν.

118. Η Επιτροπή προτείνει, με τον τρόπο αυτό, να εφαρμοστεί, στο πλαίσιο του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, η διάκριση μεταξύ κύριας και παρεπόμενης ενοχής, η οποία προκύπτει από την προπαρατεθείσα απόφαση *Shenavai*.

119. Δεν θα συμφωνήσω με την πρόταση της Επιτροπής για τους κατωτέρω εκτιθέμενους λόγους.

120. Πρώτον, θεωρώ ότι η πρόταση αυτή δεν έχει κανένα έρεισμα στον κανονισμό 44/2001.

121. Όπως προεξέθεσα, σκοπός του άρθρου 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 είναι να υποβάλλονται σε ένα και μόνο δικαστήριο όλες οι αγωγές που θεμελιώνονται στην ίδια σύμβαση. Περαιτέρω, η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι το δικαστήριο αυτό είναι το δικαστήριο του τόπου εκπλήρωσεως της χαρακτηριστικής της συμβάσεως παροχής, ούτως ώστε να μπορεί να εντοπίζεται ευχερώς από τους διαδίκους και να είναι, κατά κανόνα, το δικαστήριο που εμφανίζει τον στενότερο δεσμό γειτνιάσεως προς τα πραγματικά στοιχεία της διαφοράς.

122. Όπως προεξέθεσα, ο επιδιωκόμενος με τον κανονισμό 44/2001 σκοπός της εξασφάλισης προβλεψιμότητας επιτυγχάνεται όταν όλοι οι τόποι εκπλήρωσεως των συμβατικών ενοχών βρίσκονται στο έδαφος του ιδίου κράτους μέλους, αφού ο εναγόμενος γνωρίζει, εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί το αντίθετο, ότι ενδέχεται να εναχθεί ενώπιον του δικαστηρίου ενός από τους τόπους αυτούς.

123. Επισημάνω, επίσης, ότι, εφόσον η αγωγή αφορά αδιακρίτως όλες τις παραδόσεις, όλα τα δικαστήρια στην περιφέρεια των οποίων πραγματοποιήθηκε μία παράδοση εμφανίζουν την ίδια γειτνίαση με τα πραγματικά στοιχεία της διαφοράς. Επομένως, ο στόχος της γειτνιάσεως στον οποίο εδράζεται το άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 καλύπτεται εξίσου αν ο ενάγων ασκήσει την αγωγή του ενώπιον οποιουδή-

ποτε από τους πλείονες τόπους παραδόσεως³¹.

124. Για τους λόγους αυτούς, δεν θεωρώ ότι μπορεί να ανευρεθεί στον κανονισμό 44/2001 κάποιος βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί την υιοθέτηση νέων κριτηρίων για τον καθορισμό του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου πρέπει να ασκηθεί η αγωγή σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως, όταν η αγωγή αφορά το σύνολο των εν λόγω παραδόσεων.

125. Δεύτερον, φρονώ ότι η άποψη της Επιτροπής, αν γινόταν δεκτή, θα είχε ως συνέπεια να εισαγάγει και πάλι στο σύστημα επιλογής του αρμόδιου δικαστηρίου επί διαφορών εκ συμβάσεως που καθιερώνει ο κανονισμός 44/2001 περίπλοκα κριτήρια, τα οποία ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε προφανώς να καταργήσει. Θα ήταν όντως πολύ δύσκολο για τα συμβαλλόμενα μέρη να ορίσουν σαφώς τότε μία παράδοση συνιστά την κύρια παράδοση. Ένας τέτοιος χαρακτηρισμός θα εξηρτάτο και πάλι από διευκρινίσεις τις οποίες θα μπορούσε να παράσχει μόνον η νομολογία.

31 — Η κατάσταση θα διέφερε αν η αγωγή αφορούσε ειδικά τα εμπορεύματα μιας ή περισσότερων συγκεκριμένων παραδόσεων. Σε μια τέτοια περίπτωση, θεωρώ ότι ο στόχος της γειτνιάσεως στον οποίο εδράζεται το άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 θα επέβαλλε στον ενάγοντα την υποχρέωση να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου ή ενός από τα δικαστήρια του τόπου παραδόσεως των εμπορευμάτων αυτών.

126. Για τους λόγους αυτούς, δεν πιστεύω ότι ο κανονισμός 44/2001 αφήνει περιθώρια για την υιοθέτηση κριτηρίων όπως αυτά που προτείνει η Επιτροπή προκειμένου να μπορεί να προσδιοριστεί το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρέπει να εναχθεί ο εναγόμενος εκ του τόπου παραδόσεως.

127. Πάντως, δεν πιστεύω ούτε ότι ο κανονισμός 44/2001 παρέχει στον ενάγοντα το δικαίωμα να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου οποιουδήποτε τόπου παραδόσεως. Δεν νομίζω ότι οι συντάκτες του εν λόγω κανονισμού είχαν την πρόθεση να παράσχουν στον ενάγοντα παρόμοια ελευθερία επιλογής. Εκείνο που επιδιώκεται με το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού είναι, κατά τη γνώμη μου, να μπορεί ο ενάγων να εναγάγει τον εναγόμενο ενώπιον του δικαστηρίου ενός από τους τόπους παραδόσεως των εμπορευμάτων και να υποβληθούν στο δικαστήριο αυτό όλες οι διαφορές που έχουν σχέση με την ίδια σύμβαση. Με άλλα λόγια, η διάταξη αυτή επιβάλλει να μπορεί ο ενάγων να εναγάγει τον εναγόμενο ενώπιον του δικαστηρίου στην εδαφική περιφέρεια του οποίου πραγματοποιήθηκε μία παράδοση και το δικαστήριο αυτό να είναι το μόνο εθνικό δικαστήριο αρμόδιο να επιληφθεί όλων των διαφορών που συνδέονται με τη σύμβαση πωλήσεως εμπορευμάτων που έχουν συνάψει οι διάδικοι.

128. Ωστόσο, το αν είναι αρμόδια για την εκδίκαση μιας τέτοιας αγωγής, η οποία αφορά όλες τις παραδόσεις, όλα τα δικαστήρια στην περιφέρεια των οποίων πραγματοποιήθηκε μία παράδοση ή αν μια τέτοια διαφορά υπάγεται στη δικαιοδοσία ενός ειδικώς δικαστηρίου μεταξύ αυτών αποτελεί,

κατά τη γνώμη μου, ζήτημα αναγόμενο στο αυτόνομο δικονομικό δίκαιο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου παραδόθηκαν τα εμπορεύματα.

129. Επομένως, όταν η αγωγή αφορά όλες τις παραδόσεις, ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί ενώπιον του δικαστηρίου ενός από τους τόπους παραδόσεως, κατά την επιλογή του ενάγοντος, μόνον εφόσον δεν υφίστανται κανόνες ειδικής δωσιδικίας στο δίκαιο του οικείου κράτους μέλους.

130. Με βάση τα προεκτεθέντα, προτείνω να δοθεί στο ερώτημα που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof η απάντηση ότι το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001 εφαρμόζεται σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως, εφόσον τα εμπορεύματα, κατά τα συμφωνηθέντα μεταξύ των συμβαλλομένων, παραδόθηκαν σε διαφορετικούς τόπους ευρισκόμενους στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους. Όταν η αγωγή αφορά το σύνολο των παραδόσεων, το αν ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του ή μόνον ενώπιον του δικαστηρίου ενός από τους τόπους αυτούς είναι ζήτημα αναγόμενο στο δίκαιο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου παραδόθηκαν τα εμπορεύματα. Αν το δίκαιο του κράτους αυτού δεν προβλέπει κανόνες ειδικής δωσιδικίας, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του.

IV — Συμπέρασμα

131. Με βάση τα προηγηθέντα, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που του υπέβαλε το Oberster Gerichtshof ως εξής:

«Το άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εφαρμόζεται σε περίπτωση πλειόνων τόπων παραδόσεως, όταν τα εμπορεύματα, κατά τα συμφωνηθέντα μεταξύ των συμβαλλομένων, παραδόθηκαν σε διαφόρους τόπους ευρισκόμενους στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους.

Όταν η αγωγή αφορά το σύνολο των παραδόσεων, το αν ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του ή μόνον ενώπιον του δικαστηρίου ενός από τους τόπους αυτούς είναι ζήτημα αναγόμενο στο δίκαιο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου παραδόθηκαν τα εμπορεύματα. Αν το δίκαιο του κράτους αυτού δεν προβλέπει κανόνες ειδικής δωσιδικίας, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου παραδόσεως της επιλογής του.»